

Med Petra, Martin og beksøm- støvler, sommeren 1960

For noen år siden gikk jeg bortover det store plataet på toppen av Midtre Gjevilvasskam som når opp i 1640 m.o.h. Det var som å gå på det flate taket av en uhyre skyskraper hvor fly kunne lande. Plassens sider trekker seg sammen som en spiss, og ganske plutselig blir situasjonen dramatisk. En vet ikke ordet av det før plataet ender i en ufarbar egg nedover mot Gjevilvatnet. På sidene er der stupbratte vegger mot Reinsbekkdalen og Glupen. Midtre Gjevilvasskam har virkelig noe å by på, men det er ikke så mange som finner veien dit.

Inne i Glupen ligger Gluptjønna, og et slikt trolløye har en egen evne til å forhekse folk. Jeg har siden stadig tenkt at dit måtte jeg komme. Så bega det seg at i år hadde vi fått naust og båt og til og med påhengsmotor. Det første som måtte gjøres var å finne et navn på båten, og da vi ikke hadde tenkt å drive rederi, sto vi temmelig fritt med navnet. Men var båten hankjønn eller hun-kjønn? En av familien mente å ha lest en gang at Martin Luther hadde uttalt at kvinnens bak skal være bred og flat, og da dette passet særlig godt på båten, ble det besluttet at båten skulle hete Petra. Det kom samtidig forslag om at påhengsmotoren også skulle ha navn, og vi ble enige om Martin. At den senere fikk tilnavnet Vriompeis kan kanskje glede en og annen motoreier.

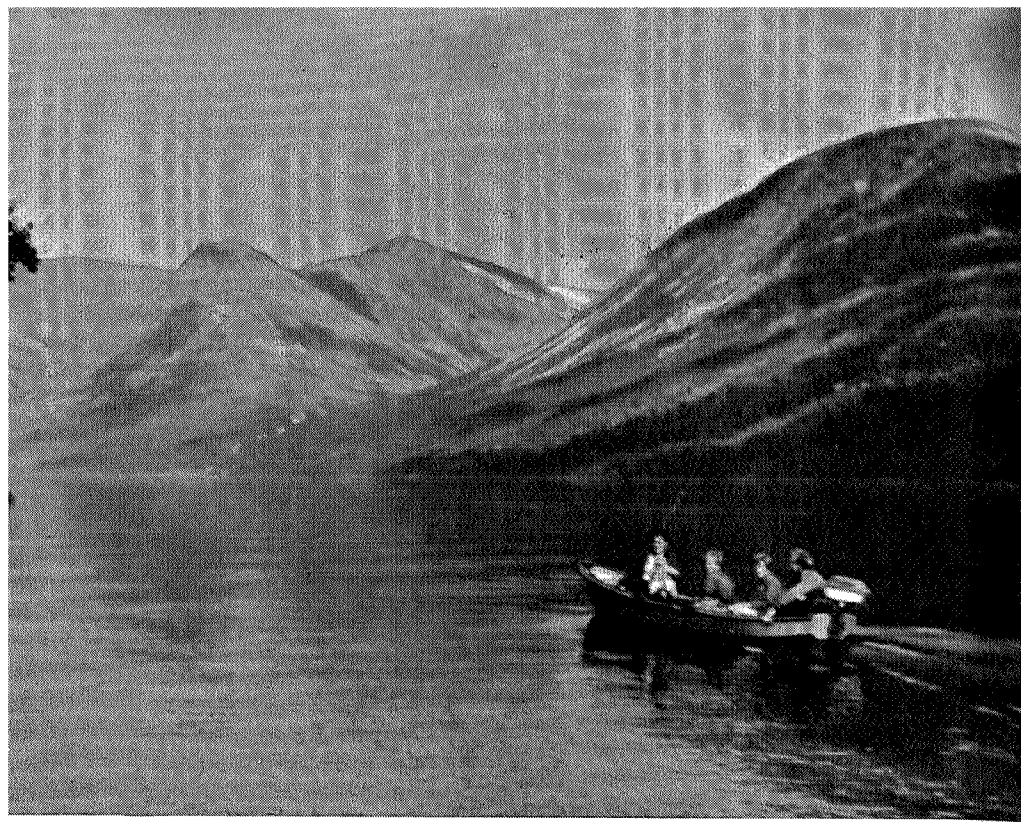
Så ble 3 voksne og 3 barn innskipet, og etter endel hysteriske anfall hos kvinner og barn når Martin plutselig raste i vei for straks

etter å gå i stå, kom vi av sted og fikk landsatt 5 ved Gravbekkens utløp, og jeg selv fortsatte innover vatnet til der hvor bekkens fra Gluptjønna kommer i et 400 meters fall nedover fjellsiden.

Lien er bratt, men vil en opp får en ta strabasene. Til å begynne med er det en del furuer innimellom løvskogen. Det er gamle kjemper som bærer preg av harde livsvilkår, men så er det også blitt personligheter som passer i landskapet. Lenger oppe blir det tett jungel av over mannshøy fjellbjørk. Rene fantepakket som spenner beinkrok og risper opp legger og bare ryggstykker på byfanten. Men endelig er bjørkebeltet slutt og det er lett og greit innover mot Glupen. Navnet betyr svelg eller kjeft, og det kan passe bra. Til slutt er det en litt sterkere stigning og så står en ved Gluptjønna inne i botn. Tjønna er ikke stor, og den er svært grunn, men det som fanget øyet var grusørene ute i vannet med millioner av myrull, så tett at det så ut som flak med nyfallen sne som fløt omkring. Det hele er omgitt av 400 meters loddrette vegger hvor en del smale grønne striper danner som et slags vannrett mønster.

Som jeg sto der i dette ødslige colosseum hørte jeg til min forbauselse sauebrek, og den kom fra en del sauer langt oppe i fjellsiden. Nedenfor var det en bratt, lang ur hvor det ikke kunne være et eneste grønt strå å finne. Hadde virkelig sauene stått her nede og bestemt seg for å forsere denne steinuren for å komme opp til det fristende grønne beitet, ja, da kan de ikke være så dumme som folk vil ha dem til å være, tenkte jeg.

Jeg forstår meg ikke på geologi, men det er klart at både Reinsbekkdalen og Glupen er botner som er blitt dannet av gjenliggende isbreer den gang ismassene dekket hele området og ble trykket ut mot nordvest. Det måtte store krefter til, og det må ha tatt lang tid å lage slike gryter. Men Vårherre lar naturens kvern male langsomt. Jeg hadde god lyst til å se på vegetasjonen der oppe hvor sauene beitet, men tanken på dem som kanskje ventet utålmodig, fikk meg til å slå retrett og sette farten opp på nedturen. Jeg entret båten og med godt mot trakk jeg i startsnoren, men Martin var ikke i humør. Jeg dro og dro — et lite hikst kanskje og intet mer. Det er godt at naturskjønne omgivelser foredler menneskesinnet. Etter tre kvarter kom det etterlengtede tøff-tøff, og i sitt aller

«Petra» på Gjevilvatnet. Utsikt mot Glupen og Reinsbekken

Foto: Arne Falkanger

ste humør la Martin iveri. Det var fem som med glede så Petra komme fossende for å ta dem med til en ventende middag.

Fra min plass ved kjøkkenbordet på Veslebu ser jeg hver dag Oklas karakteristiske profil. Steilt hever linjen seg ca. 800 meter opp fra Gjevilvatnet. Den øverste delen ser ut som en egg. På toppen er det ikke godt å avgjøre om eggen byr på vanskelige oppstigninger, men det kunne da være morsomt å undersøke saken. Da ekspedisjonen fortsatte, la jeg ut på en ny ekspedisjon og satte kurs for Ångårdsetra. Der hvor jeg landet sto en av de stakene som i sommer er satt opp langs strendene. Disse merkestengene så uskyldige ut som en liten tøyfille på toppen. Men de kan bety uhyggelige fremstigninger for den som er glad i Gjevilvasstraktene. Det betyr nemlig at vassbygningsteknikerne omgås med planer om å tappe vannet gjennom Okla til Ångårdsvatnet i Storlidalen. Resultatet

kan bli at til sine tider er breddene oversvømmet og til andre tider ligger de svarte og stygge etter nedtapping. Finnes det snart et eneste sted i Norges land hvor en kan føle seg trygg for teknikkens glupske lyst på å forvandle våre fjellvann til kroner og ører i form av elektriske hestekrefter? Kan ikke den rett som alle nordmenn har til sitt land, sette en grense for inngrepene? Jeg lot alle bitre tanker svette ut i den bratte lien. I solsteken er det nemlig en hard tårn til en når opp på bandet og får slakere terreng innover til utløpet fra vannet med det morsomme navn Mjølkskåla. Så går det igjen en del oppover til nok et vann, Korgtjønnna, som ligger like under Oklas bratte vegg. Her pleier snøfonner pynte opp i bildet, men sommeren 1960 hadde tint bort praktisk talt alle fonner. Lyse partier som hadde ligget sterile i lang tid under snøen, kunne en se i alle fjell.

Så begynner den eggen som hadde fristet meg så lenge. Litt luftig er den og med god utsikt til Gjevilvatnet langt nede, men ellers en grei og morsom rute. Plutselig står en ved varden på toppen, og der brer seg ut et storslagent panorama av fjell i alle retninger. Jeg har aldri kunnet forklare denne følelsen som en har når en står på toppen, men noe er det som alltid betar en. Kanskje er det at her oppfra blir det som er så stort og viktig i lavlandet der nede så ørsmått når det måles med dimensjonene av et uendelig himmelrom og fjelltoppene som blåner seg bort i det fjerne.

Tilbaketuren la jeg innom Korgtjønnna, men det ble en drøy vandring i løs og kjedelig ur til jeg endelig nådde ned i bedre lende. Så var det atter å ta fatt på lien, og det er anstrengende nok å holde igjen på nedfarten. Men når store, gule multer henger i riset langt over tregrensen og det bare er å forsyne seg av forfriskningene, vil ingen klage.

Nå har jeg ro i sinnet når jeg ser på Okla fra vinduet. Riktignok er den lille kriblende lyst borte, men det anstår seg vel best å falle til ro når en kommer opp i årene. Men hvem vet — det kan ennå ligge lyster latent, og mulighetene for å oppleve noe nytt i fjellet er utallige. Sommerens turer var ikke bemerkelsesverdige, men de ga nok til å bli husket med glede.